

Nr 65.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående efterskänkande i vissa fall av kronans rätt till danaarv; given Stockholm slott den 29 januari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 januari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen statsrådet Wigforss anför:

1:o.

Den 18 november 1915 avled Hilda Josefina de Reverony S:t Cyr från Vetlanda utan att, såvitt den efter henne den 4 februari 1916 upprättade bouppteckningen utvisade, efterlämna kända arvingar. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckningen till 4,612 kronor 4 öre.

Danaarv efter
Hilda Josefina
de Reverony
S:t Cyr.

Sedan vid Östra häradsrätt den 10 februari 1916 för bevakning ingivits en av den avlidna den 26 november 1907 upprättad avhandling vari hon förordnat, att efter hennes död hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla Constance Rozycka i Stockholm, samt nämnda den 10 februari 1916 vid häradsrätten jämväl anstälts vittnesförhör med ett av testamentsvittnena.

virkeshandlanden Karl Berggren i Vetlanda, instämde kammaradvokatfiskalsämbetet — då vittnet Berggren icke kunnat på den avlagda eden intyga att testator vid handlingens i fråga upprättande varit vid fullt och sunt förstånd och ej ens att testator egenhändigt undertecknat handlingen samt då något vittnesförhör med det andra, före testator avlidna testamentsvittnet skräddarmästaren August Hoffner icke hållits — å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar Constance Rozycka till Östra häradsrätt under yrkande, att ifrågavarande såsom testamente bevakade handling måtte, såsom icke uppfyllande fordringarna på ett testamente, förklaras icke utgöra hinder för kronan att tillträda kvarlåtenskapen efter Hilda Josefina de Reverony S:t Cyr såsom danaarv samt att kronan måtte tillerkännas ersättning för rättegångskostnaderna. Genom utslag den 12 mars 1925 förklarade häradsrätten testamentet icke utgöra hinder för kronan att tillträda kvarlåtenskapen efter Hilda Josefina de Reverony S:t Cyr såsom danaarv varemot kronans anspråk på rättegångskostnader ogillades. Sedan kammaradvokatfiskalsämbetet å kronans vägnar fullföljt talan mot häradsrättens utslag i fråga om rättegångskostnaderna, har Göta hovrätt genom dom den 27 november 1925 förpliktat Constance Rozycka att till kronan i ersättning i berörda hänseende utgiva fyrtio kronor.

Hos Kungl. Maj:t har nu Constance Rozycka, som enligt uppgift är bosatt i Nizza, anhållit att, utan hinder därav att den till hennes förmån såsom testamente bevakade handling icke uppfyllde fordringarna på ett i laga ordning tillkommet testamente, få i enlighet med sagda handling tillträda kvarlåtenskapen efter den avlidna.

Såsom skäl för sin anhållan har sökanden anfört, att Hilda Josefina de Reverony S:t Cyr, vilken varit gift med en avliden morbroder till sökanden, läroverksadjunkten Charles de Reverony S:t Cyr från Landskrona, i livstiden stått sökanden och sökandens numera avlidna moder Christina Rozycka, född de Reverony S:t Cyr, närmast och av dessa åtnjutit tillsyn samt att i anledning därav testator, som visserligen emellanåt ej varit vid fullt redig sinnesförfattning men dock under långa perioder varit vid fullt och sunt förstånd, under sådant sinnessillstånd velat ge uttryck för sin yttersta vilja, att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla sökanden som befunne sig i ytterst små ekonomiska omständigheter.

*Länsstyrelsen
i Jönköpings
län.*

Länsstyrelsen i Jönköpings län har, efter inhämtande av yttrande från stadsstyrelsen i Vetlanda som tillstyrkt ansökningen, i ett den 11 mars 1924 avgivet utlåtande hemställt om bifall till densamma.

*Kammar-
advokat-
fiskals-
ämbetet.*

Kammaradvokatfiskalsämbetet som den 16 december 1925 avgivit infortrat utlåtande i ärendet har däri anfört bland annat följande.

Det syntes hava varit Hilda Josefina de Reverony S:t Cyrs avsikt, att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla sökanden såsom en erkänsla för det

sökanden och dennas framlidna moder tagit vård om henne, även om denna avsikt icke tagit sig uttryck i ett lagligen upprättat testamente. På grund härav samt med hänsyn till omständigheterna i ärendet i övrigt funne ämbetet billighetsskäl tala för ett avstående av kronans rätt till ifrågavarande danaarv. Då sökanden ålagts att gälda kronans rättegångskostnader med 40 kronor, men, enär sökanden vore bosatt å utrikes ort, vissa svårigheter torde uppstå för verkställighet av hovrättens omförmälda dom, syntes, därest ett avstående av kronans rätt till danaarvet skedde, enligt ämbetets mening lämpligen böra stadgas förbehåll, att sökanden före danaarvsmedlens utbekommande visade, att nämnda belopp, 40 kronor, blivit till statsverket inbetalt, varjämte ämbetet hemställde, att förbehåll måtte stadgas om rätt för ämbetet till aktoratsarvode.

På grund av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:ts måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att kronans rätt till danaarv efter Hilda Josefina de Reverony S:t Cyr må, efter avdrag av därå belöpande kammaradvokatfiskalsämbetet tillkommande aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för Constance Rozycka, under förbehåll dock att hon före arvsmedlens utbekommande visar, att ett belopp av fyrtyo kronor, som hon genom Göta hovrätts dom den 27 november 1925 förpliktats att i rättegångskostnader till kronan utgiva, blivit till statsverket inbetalt.

2:o.

Den 18 januari 1913 avled lägenhetsägaren August Johanssons hustru Maria Kristina Andersdotter från Marielund nr 1 i Snöstorps socken utan att efterlämna andra kända stärbhusdelägare än sin nyssnämnda man. Mellan makarna hade den 30 september 1890 upprättats inbördes testamente av innehåll att den som den andra överlevde skulle med full äganderätt behålla och besitta allt vad i det gemensamma boet funnes vid någonderas av makarna dödsfall men att, därest båda makarna avlede utan bröstarvingar, kvarlätenskapen skulle delas mellan båda makarnas arvingar efter lag. Testamentet blev den 10 februari 1913 bevakat efter hustrun.

Danaarv efter lägenhetsägaren August Johanssons hustru Maria Kristina Andersdotter från Marielund nr 1 i Snöstorps socken.

Enligt en den 28 januari 1913 efter hustrun förrättad bouppteckning uppgick behållningen i boet till 4,737 kronor 42 öre.

Den 13 augusti 1916 avled August Johansson, efterlämnande, enligt en den 22 augusti 1916 upprättad bouppteckning, som stärbhusdelägare en broder, Johan Johansson, bosatt i Boarp i Tönnersjö socken.

Någon arvinge efter Maria Kristina Andersdotter hade icke inom natt och år från dödsfallet anmält sig till tagande av arv efter henne.

Sedan Johan Johansson avlidit den 7 februari 1925, hava stärbhusdelägarna efter honom, nämligen Anna Kristina Karlsson och hennes man

Johan Peter Karlsson, änkan Emma Persson, Johanna Nilsson och hennes man Alfred Sigfrid Nilsson samt Carl August Wiberg anhållit, att Kungl. Maj:t måtte till sökandenas förmån efterskänka den rätt till danaarvet efter Maria Kristina Andersdotter, som kunde tillkomma kronan.

Till stöd för framställningen hava sökandena, under åberopande att de befunne sig i små ekonomiska omständigheter, vidare anfört följande.

På grund av det av August Johansson och hans hustru den 30 september 1890 upprättade testamentet hade lagfart av vederbörande häradsrätt beviljats August Johansson å hela den i bouppteckningen efter hustrun såsom tillgång upptagna lägenheten Marielund nr 1. August Johansson hade också betraktat hela kvarlåtenskapen efter hustrun såsom sin egendom, och hade efter dennes död brodern Johan Johansson övertagit alla tillgångarna som omhänderhafts av August Johansson. Häradsrätten hade jämväl beviljat Johan Johansson lagfart å hela förenämnda lägenhet. Johan Johansson hade enligt efter honom upprättad bouppteckning efterlämnat allenast en behållen tillgång av 398 kronor 47 öre.

*Länsstyrelsen
i Hallands
län.*

Länsstyrelsen i Hallands län som den 1 oktober 1925 avgivit infordrat utlåtande i ärendet samt därvid fogat ett från vederbörande landsfiskal inhämtat yttrande har anfört, att länsstyrelsen, med hänsyn därtill att sökandena befunne sig i små omständigheter och att det på grund därav syntes vara tvivel underkastat, huruvida kronan genom vidtagande av lagliga åtgärder kunde komma i åtnjutande av ens någon del av kvarlåtenskapen efter Maria Kristina Andersdotter, funne sig böra tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

*Kammaradvokat-
fiskalsämbetet.*

Kammaradvokatfiskalsämbetet som den 8 januari 1926 avgivit infordrat utlåtande har därvid, med förmålan att ämbetet låtit med åtgärder för indrivande av danaarvet anstå i avbidan på beslut över den föreliggande ansökningen, vidare anfört, att då av den i ärendet förebragta utredningen framginge, att sökandena levde i knappa omständigheter, ämbetet på grund härav och i betraktande av omständigheterna i övrigt i ärendet funne sig böra tillstyrka bifall till den gjorda framställningen; och har ämbetet tillika hemställt, att för danaarvets efterskänkande måtte stadgas förbehåll om rätt för ämbetet till aktoratsarvode å danaarvsmedlen.

*Departements-
chefen.*

På grund av vad sålunda förekommit, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den rätt till danaarv efter lägenhetsägaren August Johanssons hustru Maria Kristina Andersdotter, som kan tillkomma kronan, må, med kammaradvokatfiskalsämbetet förbehållen rätt till stadgad aktoratsprovision, efterskänkas till förmån för Anna Kristina Karlsson och hennes man Johan Peter Karlsson, änkan Emma Persson, Johanna Nilsson och hennes man Alfred Sigfrid Nilsson samt Carl August Wiberg.

Vad föredragande departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.